

Velling van bomen; de adviescommissie bomen

De Houtwallencommissie, de Bomencommissie. Afweging rond gemeentelijk groen transparanter; of juist eenvoudiger; gemeentelijke bomenkap zonder rompslomp...?

Soms wil het college B&W niet zelf of door een ambtenaar, feiten rond een velling verzamelen en belangen afwegen, maar laat zij zich adviseren door een commissie. Dat kan advies op de aanvraag tot omgevingsvergunning (ovg) zijn of op velling van een gemeentelijke boom die zonder ovg geveld mag worden.

Auteur: mr. A.V.K. Goudzwaard

Velverbod en beleidsregel

Met een velverbod in de Algemene plaatselijke verordening of Bomenverordening (APV/BVO) is het werk van de commissie redelijk overzichtelijk. De adviescommissie is ingesteld door het college om haar te adviseren en werkt volgens de regels van de APV/BVO. Verder gebruikt zij de vaste gedragsregel van het college, die meestal in een beleidsregel met onderliggende beoordelingscriteria als in artikel 1:3 lid 4 Algemene wet bestuursrecht (Awb) is vastgelegd. De belanghebbende kan op het besluit van het college bezwaar indienen en bij de bestuursrechter beroep instellen. Is niet

gewerkt volgens de beleidsregel en/of schort het aan onafhankelijkheid, onpartijdigheid, integriteit van de commissie en is daardoor de ovg onrechtmatig tot stand gekomen of slecht voorbereid, dan strandt de ovg na de bezwarencommissie of later bij de rechter. Kortom de burger kan als hij belanghebbende is, wat in de melk brokkelen. Vindt een gemeenteraad dit alles voor het vellen van haar eigen bomen te veel heisa, dan maakt men die regels niet. Gemeentelijke bomen mogen dan voortaan zonder omgevingsvergunning worden geveld.

Geen velverbod maar 'beleid'

Nu staat voor al het handelen van het college als het ware een titel. Is het bestuursrechtelijk handelen (omgevingsvergunning voor vellen), privaatrechtelijk handelen (contract afsluiten met boomdeskundige) of feitelijk handelen (vellen van bomen)? Is er geen velverbod APV/BVO dan is de beslissing om bomen te vellen mogelijk 'feitelijk handelen'. Slechts bestuursrechtelijk handelen kan – in beginsel- bij de bestuursrechter terecht komen. Op feitelijk handelen staat geen bezwaar of beroep open. De burger heeft daarbij in beginsel dus niets in te brengen. Dat is in het kader van

4 min. leestijd

JURIDISCH

rechtsbescherming, meebeslissen over de eigen leefomgeving en de wens tot burgerparticipatie, niet ideaal. Afschaffen van een velverbod is mogelijk niet ter bevordering van democratie. Want waar is het belang/rechtsbescherming van de burger op zijn leefomgeving, dan nog geborgd?

Het bestuur stelt dan soms dat dit via 'beleid' gebeurt. Want dan is er toch een vastlegging van een vaste wijze van handelen en dat zou gelijk zijn aan het afhandelen van een aanvraag tot omgevingsvergunning. En het is veel eenvoudiger. Maar is dat werkelijk zo?

Beleid

Eerst maar eens over dat 'beleid'. Een beleidsregel van artikel 1:3 lid 4 Awb is in de ogen van de rechter 'recht'. En daar kan dus een beroep op worden gedaan in een procedure rond een omgevingsvergunning. Maar zonder velverbod APV/BVO is er geen omgevingsvergunning nodig. De term 'beleid' is hier niet op zijn plaats. Het college stelt voor de wijze van afweging m.i. geen beleidsregel op, maar een 'interne werkinstructie' waar zij zich aan bindt. Volgens deze instructie wordt dan een bomenklacht afgehandeld of een beslissing genomen over velling voor bijvoorbeeld bestrating, reconstructie of ruimtelijke ontwikkeling. Die binding kan hard nodig zijn, want ook dit soort beslissingen horen afgehandeld te worden op grond van algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Gedegen werkinstructie op velverzoeken

Het vellen van bomen zonder verplichting tot ovg, is 'feitelijk handelen'. De beslissing over de bomenklacht of velling hoort echter ook dan genomen te worden volgens een aantal 'algemene beginselen van behoorlijk bestuur'. Zo moet een klacht/aanvraag velling zorgvuldig onderzocht worden, mag de beslissing niet willekeurig worden genomen, er mag geen misbruik van bevoegdheid zijn en gelijke gevallen worden gelijk behandeld. Belangen moeten op evenredigheid worden afgewogen. In al die gevallen geldt dat de burger op deze feitelijke beslissing – in beginsel- toegang heeft tot de burgerlijke rechter of een Ombudsman. De werkinstructie voor de commissie is dan een basis waarop teruggevallen kan worden.

Hoe, wat, wie?

De interne werkinstructie kan er eigenlijk hetzelfde uitzien als de beleidsregel die gemaakt is voor beoordeling op grond van de APV/BVO. Sterker nog: de werkinstructie kan sterk lijken op de regels van de APV/BVO met daarbij de beleidsregel. Ook deze werkinstructie moet namelijk aangeven op welke vellingen en dus welke bomen de commissie

adviseert. En voorkomen dat de commissie zich schuldig maakt aan willekeur. Neem daarvoor een minimale stamdiameter-maat voor bomen, een minimale oppervlaktemaat voor lintbegroeiingen en/of selecteer aangewezen gebieden waar de commissie advies op uitbrengt et cetera. Probeer in het kader van werkbaarheid niet te kleine maten te kiezen. Wijs bijzondere structuren aan. Vermijd dat niet-bijzondere straatbomen voor de commissie komen. Tip: laat de werkinstructie opstellen door een beleidsmaker op dit onderwerp en stuur niet een commissie onvoorbereid 'zelf op pad'. Want een goede werkinstructie is een 'vervanging' van het velverbod in de APV/BVO.

Dan: wie is bij de commissie 'ontvankelijk'? Iedere inwoner? Neem liever de burger die woont binnen 100 meter of zicht heeft binnen 200 meter en rechtspersonen die algemene of collectieve belangen behartigen en feitelijke werkzaamheden daarvoor uitvoeren. Is het ook reëel dat de burger iets over de boom kan inbrengen als hij niet wordt geschaad door het vellen (relativiteit)? Bepaal daar ook iets over in de werkinstructie.

Waarmee, waarover?

De commissie kan betrokkenen horen. Dan is het wel zaak dat de commissie weet waar het aan moet toetsen. Nu er geen velverbod in APV/BVO staat, suggereert dit dat er een lichte bescherming op de bomen is? Oftewel: wanneer wordt velling geweigerd? De werkinstructie vermeldt deze weigeringsgronden en geeft daartoe beoordelingscriteria. Want anders weigert de commissie willekeurig. Weigeringsgronden kunnen waarden zijn zoals natuur, landschap, cultuurhistorie, ecologie, recreatie, beeldbepalendheid, dendrologie. Ook de toewijzingsgronden horen een plaats te krijgen, zoals het beoordelen van overlast. Zoek daarbij zoveel mogelijk aansluiting bij de rechtspraak over onrechtmatige hinder van artikel 5:37 Burgerlijk Wetboek. Want de klacht kan later bij de burgerlijke rechter terechtkomen en dan moet de beslissing standhouden. Zonlichtontneming, mosvorming, blad/bloesem/vruchtval zijn mogelijk geen onrechtmatige hinder. Een velling toewijzen op de leeftijd van de aanvrager is not-done. Stel de vragen strak en aan de hand van de werkinstructie. Vragen naar hoe de klager zijn bureaus bij de klacht heeft betrokken, naar zijn sociale cohesie met de buurt of zoiets dergelijks hoort daar niet bij. Bedenk ook dat onrechtmatige hinder een zelfstandige klacht is. Is sprake echt van onrechtmatige hinder, dan zal de burgerlijke rechter er niet vanuit gaan dat de buurt het met de velling eens moet zijn.

Zorg voor een strakke regie bij het horen.

Buurtgerichten zijn niet de bedoeling. Blijf binnen het kader van de werkinstructie.

Merites

Commissieleden zullen de bovenstaande waarden goed moeten onderkennen. Hierop kunnen de commissieleden worden uitgezocht. Denk aan een ecooloog, landschapsarchitect, persoon uit Historische kring, dendroloog, boomveiligheidsdeskundige etc. Daarbij zijn onpartijdigheid, onafhankelijkheid, integriteit en deskundigheid nodig. Soms wordt een plaatselijke stichting die opkomt voor bomen, gevraagd zitting te nemen. Die is wel deskundig, onafhankelijk, maar niet onpartijdig. Bovendien is die stichting juist een 'belanghebbende'. Zittend in de commissie, kan zo'n stichting in de voorliggende kwestie, m.i. niet meer als betrokkene inspraak hebben. Het is beter om een dergelijke stichting te horen als betrokkene en het relaas mee te laten wegen bij het eindoordeel.

Hoelang

Bepaal ook de termen van inbreng van stukken etc. Stel ook een termijn aan het eindadvies en wijze van bekendmaking.

Mr. Kitty Goudzwaard is als boomjurist/juridisch adviseur groen, natuur en landschap werkzaam bij Cobra groenjuristen, onderdeel van Cobra adviseurs. Cobra adviseurs adviseert over alle aspecten met betrekking tot stedelijke natuur.

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-7043